

VOLTA A LES ROQUES DE BENET

Terra Alta

Roques de Benet, Moleta del Sovatge i Cova Benaixa

Distància	11 km
Desnivell acumulat	1014 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	1 de novembre de 2019
Cartografia	Editorial Piolet. El Port (1:30000)
Recursos consultats	Grimpant pel Massís del Port. Joan J. Tiron. Ed. Cossetània (Azimut, 63)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/volta-a-les-roques-de-benet-43457630

Ascensió al Castell, sostre de les Roques de Benet, probablement les més emblemàtiques dels Ports en un itinerari que les envolta tot visitant diversos indrets de la contrada.

Els camins són ben fressats i fàcils de seguir, però com que en bona part no apareixen al mapa i n'hi concorren molts altres, el GPS ens serà ben útil. Especial atenció a l'accés al coll del Cap de Gos i el flanqueig per la Moleta del Sovatge. En el primer hi ha una grimpada fàcil però delicada i en tots dos el camí passa ran de cingle on una caiguda podria resultar fatal.

Un itinerari per xalar d'allò més.

Accés

Poc més enllà de l'accés a Orta (Horta de Sant Joan) per la T-333 entre Prat de Comte i Arnes, prenem a mà esquerra la pista a «els Ports» que mena a les àrees de Mas de Lliberós i la Franqueta. Passat el mirador del Salt de Ferrassó i la font de la Pineda, tots dos a mà esquerra, trobem per la mateixa banda una bifurcació i espai per aparcament.

Cruïlla de les Eres (553m)

Rep aquest nom perquè la pista, pel coll de Membrado, mena al mas de les Eres, sobre el Barranc de l'Avellanar, a l'altra banda de les Roques de Benet.

Tot just havent començat a caminar pista amunt deixem a mà dreta la sendera del Barranc de la Pineda, per la que retornarem. Més amunt, després d'una colzada, deixem a l'esquerra un ramal que baixa al riu d'en Piqué per on marxa l'itinerari dels Estels del Sud (senyals blaus). Poc més amunt deixem la pista per fer dreuera a mà esquerra.

En fort pendent pugem (SE) pel llit d'una torrentera i després pel rocam, buscant els millors passos en direcció a un grup de xiprers que albirem al peu mateix de la paret. En algun punt ens caldrà ajudar-nos amb les mans (1). Sortim sobre la pista de l'Avellanar a l'alçada d'una balma amb una paret de pedra seca al costat, just al peu de la paret NW del Castell. Tres-cents metres per sobre els nostres caps hi ha el cim que trepitjarem dins d'una estona.

Prenem la pista a l'esquerra i anem revoltant en el sentit de les busques el peu de les impressionants i verticals parets del Castell, el Cap de Gos i el Faralló fins a situar-nos bon tros enllà pel vessant de migdia. La pista baixa al riu d'en Piquer i el Barranc de l'Avellanar i acaba prop de la Font d'en Gironet. Però nosaltres la deixem prou abans, al punt indicat al mapa com a Font de la Coveta de l'Avellanar.(2)

Pugem a mà dreta seguint una torrentera (W). Aviat la sendera és més definida i sortim sobre una tartera. Al cep de munt podem albirar a l'esquerra una foradada.

(1) Alternativament podem continuar per la pista fent una bona marrada fins a trobar la pista de l'Avellanar a mà esquerra.

(2) No hem localitzat aquesta font però pel que hem llegit és poc més enllà en un bassi al costat de la pista.

Foradada (810m)

Situada a l'extrem d'un curt esperó que resseguim pujant uns metres (a la dreta mirant la foradada, hi ha algunes fites) fins a una petita balma. Ens cal grimpar a l'esquerra per situar-nos sobre l'esperó i continuar camí guiats per fites. Poc més amunt trobem una bifurcació on anem a la dreta (NE) (3) parant molt de compte perquè passem ran de cingle. Per senda prou fressada i fitada atenyem el coll del Cap de Gos.

- (3) La sendera de l'esquerra, més evident i ben fitada, enllaça amb l'habitual d'accés al Castell, poc abans de la canal o Pujador de la Roca Grossa.

Coll del Cap de Gos (890m)

Entre el Castell i el Cap de Gos. A aquesta darrera roca li ve el nom perquè observada des d'alguns indrets del terme d'Orta recorda la silueta d'un cap de ca. Entre els escaladors és més coneguda com Punta Escofet o agulla GEDE, però els naturals, pastors, llenyataires, carboners,... l'anomenaven Roca Xica.

Hi ha una font, que trobem seca. Avancem per la gran balma, el que seria la sotabarba del gos, fins allà on no podem continuar per albirar l'estètic Faralló, la més oriental de les Roques i la fondalada del Barranc d'en Piqué.

Retornats al coll comencem a enfilar-nos (SW) per l'esquerra, en el sentit de la marxa, d'un barranc seguint un camí prou fressat. A mitja alçada podem veure una sirga a mà dreta per flanquejar una lleixa a partir de la qual tirem recte amunt i, amb fàcils passos de grimpada (4), ens plantem sobre la sendera «habitual» al Coll de les Roques, poc més enllà del Pujador de la Roca Grossa. La prenem a mà dreta i la seguim fins al cim amb una pujada prèvia per terreny descompost.

- (4) També podem seguir pel camí que fent una mica més de volta surt, si fa no fa, al mateix punt.

El Castell (1017m)

Els naturals l'anomenaven Roca Grossa. És el sostre de les Roques de Benet quin nom prové del poblat sarraí de «Bené» o «Bene». Així ho testimonien les restes de muralla que protegien l'inici de la canal d'accés al cim i els indicis de construccions al Coll de les Roques. També quedà reflectit a la carta de poblament d'Orta atorgada el 1165 per Alfons el Cast «...*dono vobis totos illos terminos de Orta et de Bene quales fuerunt ibi in tempore sarracenorum...*».

Retornem sobre els nostres passos fins al coll on anem a buscar la sortida de la pedregosa canal o Pujador de la Roca Grossa, per la que davallem. Sota un bloc encastat hi ha un passamà d'ajuda.

Continuem baixant per la sendera deixant-ne una a mà esquerra (5) i tot seguit deixem a mà dreta l'itinerari habitual d'accés que baixa a cercar la pista per sota de la Cova de l'Engerra, per enfilar-nos a l'esquerra al coll entre el Castell i la Moleta del Sovatge (6) (7).

La sendera és ben fressada i fitada, però estreta. Discorre (SE) pel fil del cingle llevatí de la Moleta al fons del qual podem albirar l'abrupte Barranc d'en Piqué. En aquest punt ens cal extremar la precaució. Revoltem en sentit contrari a les busques i després d'un tram rocallós on ens cal ajudar-nos amb les mans atenyem el coll.

- (5) És la que mena per sobre la foradada al Coll del Cap de Gos.
(6) Si volem escurçar l'itinerari aquest és un bon punt per fer-ho: baixem a la pista per la dreta i la seguim fins a la cruïlla de les Eres. O encara millor: la seguim uns metres i prenem a mà esquerra la sendera que baixa al Barranc de la Pineda al peu de la Pena de Gall.
(7) Nom que rep en aquesta part del país la cabra salvatge (*capra pirenaica*)

Coll de Membrado (910m)

Antigament anomenat coll de Bene. Hi passa la pista al Mas de les Eres, però no la seguim. Prenem una sendera a l'altre marge (SW). Al cap de poc deixem una bifurcació a mà dreta que mena a les ruïnes dels masos del Cullerer i de Jep (o Sep). A l'esquerra, pocs metres separat del camí, queda el Pou del Cullerer (8). Prou més enllà el camí fa una colzada de 90° i, continuant en suau pendent, atenyem el coll de Botana, deixant a l'esquerra la corralissa de Franxo.

Al coll hi arriba una pista des de la de les Eres a l'alçada del Mas del Rosset. I vers migdia marxa un camí pel que podríem baixar a la Franqueta. Un altre segueix recte i, tot i que pensem que menen al mateix lloc, prenem el menys evident: baixem a mà dreta seguint fites molt sovintejades, creuem la carena i davallem per sendera ja ben fressada.

(8) Ben conservat amb esglaons de cargol. Per desconeixement ens l'hem saltat.

Cova Benaixa (968m)

Separada uns metres a la dreta del camí. De poca fondària, té tres obertures al sostre. Havia servit per guardar-hi el ramat. Baixem (SW) fins al Coll de Pere on fem un gir de quasi 180° (NNW) seguint per la llera seca del Barranc dels Cocons que abandonem més endavant separant-nos-en per la dreta. Camí planer i de bon fer. Prou més endavant trobem una bifurcació en Y on anem pel ramal de l'esquerra (9) propers al cingle amb bones vistes sobre la Vall de Lliberós i les Gronses. Anem perdent alçària (NE/N) fins atènyer un collet molt marcat al peu de la Pena del Gall a partir del qual davallem decididament entre curtes llaçades al Barranc de la Pineda que seguim pel marge hidrogràfic esquerre fins a la pista de les Eres.

(9) El de la dreta passa pel final de la pista de la Pineda i baixa a ajuntar-se amb el de l'esquerra.